

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 734/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej kaduc & partneri, s.r.o., Trojičné námestie 4, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-14C/61/2022 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-14C/61/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B1-14C/61/2022 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** jej Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie 5 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 734/2025-16 z 18. decembra 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľka podala 17. októbra 2022 pôvodne na Okresnom súde Bratislava I žalobu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Dňa 27. októbra 2022 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Ten bol uhradený 3. novembra 2022. Uznesením z 18. novembra 2022 súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Zásielka bola doručovaná na adresu žalovaného uvedenú v žalobe, pričom však bola súdu vrátená z dôvodu, že adresát je neznámy. Okresný súd uznesenie opätovne doručoval 16. apríla 2023 na adresu trvalého pobytu žalovaného v Slovenskej republike. Aj táto zásielka bola z rovnakého dôvodu vrátená.

4. Dňa 7. mája 2024 mestský súd zaslal žiadosť na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, na základe čoho zistil, že žalovaný má od 16. februára 2021 trvalý pobyt mimo územia Slovenskej republiky. Na základe žiadosti zo 4. júna 2024 Slovenská advokátska komora oznámila, že žalovaný vykonáva aktívnu advokáciu ako spoločník a konateľ prostredníctvom obchodnej spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o., Bratislava.

5. Mestský súd 28. júna 2024 po viac ako roku a pol od podania žaloby vyzval sťažovateľku na späťvzatie žaloby z dôvodu, že žalovaný nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Podaním z 24. júla 2024 sťažovateľka oznámila, že na žalobe trvá, a navrhla, aby súd postupoval v zmysle § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dňa 27. septembra 2024 súd opätovne doručoval žalobu s výzvou na vyjadrenie žalovanému na adresu obchodnej spoločnosti. Podaním z 12. marca 2025 obchodná spoločnosť súdu oznámila, že žalovaný nemá udelenú plnú moc na preberanie akýchkoľvek zásielok adresovaných žalovanému ako fyzickej osobe.

6. Dňa 4. augusta 2025 podala sťažovateľka sťažnosť na prieťahy, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná. Následne mestský súd 26. augusta 2025 podľa § 116 ods. 2 CSP zverejnil na verejnej tabuli a na webovej stránke oznámenie o podanej žalobe. Posledným dňom lehoty (10. septembra 2025, pozn.) sa žaloba považovala za doručenú.

7. Sťažovateľka 16. októbra 2025 navrhla vydať rozsudok pre zmeškanie podľa § 273 CSP, pretože žalovaný sa k žalobe nevyjadril. Nesúhlasí s názorom súdu, že žalovaný sa nezdržiava na území Slovenskej republiky, keďže je to osoba verejne a mediálne známa, o čom predložila aj dôkazy.

8. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v napadnutom konaní. Vo veci, ktorej predmet konania sťažovateľka nepovažuje za zložitý, nebolo doteraz po dobu troch rokov rozhodnuté, došlo len k doručovaniu žaloby verejnou vyhláškou. Celé konanie prvoinštančného súdu je tak poznačené striedajúcimi

sa obdobiami nečinnosti a nesústreďenej činnosti. Napadnuté konanie má pre ňu osobitný význam a svojím správaním nespôsobila žiadne prieťahy.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

9. Mestský súd v podaní doručenom ústavnému súdu 30. januára 2026 popísal priebeh napadnutého konania a doplnil, že z dôvodu plánovaného sťahovania pracoviska súdu bude nariadený termín pojednávania akonáhle bude známa adresa sídla súdu a číslo pojednávanej miestnosti. Poukázal na nadmerné zaťaženie súdneho oddelenia. Je toho názoru, že v danej veci súd s výnimkou obdobia od 27. septembra 2024 do 13. augusta 2025 konal kontinuálne podľa možnosti súdneho oddelenia. Dĺžka konania bola čiastočne ovplyvnená aj súvislosťou s reformou súdnej mapy.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

13. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe na ochranu osobnosti. Ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. Vec podľa názoru ústavného súdu nevykazuje ani skutkovú zložitosť, čo potvrdil aj mestský súd. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľku, predmet posudzovaného konania pred mestským (okresným) súdom nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

14. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd v napadnutom konaní nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by významnejšie

prispelo k jeho predĺženiu. Sťažovateľka sa aktívne dožadovala nariadenia pojednávania a rozhodnutia vo veci.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v priebehu napadnutého konania. V posudzovanej veci je zrejmé, že rozhodujúcim faktorom pri doterajšej dĺžke napadnutého konania sa stal postup súdu prvej inštancie. V jeho postupe zaznamenal ústavný súd opakované obdobia nečinnosti. Prvé obdobie od mája 2023 do apríla 2024 trvalo 11 mesiacov, druhé obdobie od októbra 2024 do 13. augusta 2025 (doručovanie verejnou vyhláškou) trvalo 9 mesiacov. Vo veci nebolo vykonané ani žiadne pojednávanie. Doterajšiu dĺžku napadnutého konania v civilnom spore bez meritórneho rozhodnutia nemožno ospravedlniť zložitou danou vecou a ani akýmikoľvek objektívnymi ťažkosťami súdu ako takého. Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že mestský súd nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

16. Mestský súd ospravedľňuje dĺžku konania preťaženosťou súdu. Ústavnému súdu však neostáva iné, ako zotrvať na svojej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej takéto okolnosti nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (napr. III. ÚS 103/2021, III. ÚS 667/2023).

17. Ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom a dĺžka konania nie je primeraná. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom mestského súdu (ako právneho nástupcu okresného súdu, pozn.) v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj zodpovedajúce právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 5 500 eur, čo odôvodnila všeobecne neprimeranou dĺžkou napadnutého konania a stavom právnej neistoty.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. S poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, charakter konania, správanie sťažovateľky a na konštatovanú nečinnosť mestského súdu, deklarovanie porušenia práv sťažovateľky a príkaz konať v napadnutom konaní je podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľke finančné zadostučinenie 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadostučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

22. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľke v určenej lehote trovy konania na účet jej právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

23. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokáta v celkovej sume 949,17 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 177,49 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu